

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

A quo tempore incipiat gratia alternatiuae effectum habere. §. 4

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

- 5 Quid si diuisio facta sit per menses?
- 6 Quid per annos?
- 7 Quid per hebdomadas?
- 8 Valer pactum, & concordia prouidendi beneficia per supradictos turnos.
- 9 Quae beneficia censentur esse libera collationis episcopi.
- 10 In his non tam proprietates, quam possessio spectanda est.

Tertium, quod examinandum proposuimus, est, quae beneficia alternatiua comprehendit. Et dicendum est comprehendere omnia beneficia cum cura, & sine cura, regularia, & secularia ad liberam ipsorum episcoporum dumtaxat, & non aliorum cum eis dispositionem, seu praesentationem, vel electionem, illa dicuntur ad liberam episcoporum dispositionem pertinere, quae episcopi absque alterius dispositione, electione, praesentatione, consilio, consensu, vel interuentu, aut alias prouideri possunt, ut dicit Regula, & notat Gonzalez gloss. 45. num. 10. Garcia 5. part. de benef. cap. 1. num. 475. Quapropter beneficia, quae episcopus conferre non potest, quia capitulum eligat, praesentet, vel aliquo modo cum illo disponat, non comprehenduntur in alternatiua. Quia non sunt de libera eius collatione: libera enim collatio dicitur, quae solum a voluntate conferentis pendet, contingere tamen potest, ut beneficij collatio ad episcopum, & capitulum vel alium inferiorem insimul pertineat, electio veto, seu praesentatio solum episcopo competat: at ex tali concurrentia non impeditur alternatiua, quia prima beneficij prouisio, quae attenditur libera est, alia ex illa necessario sequitur, & notat Garcia 5. part. de benef. cap. 1. num. 733.

2 Difficultas etgo est, an in beneficiis quae sunt de prouisione episcopi, & capituli possit alternatiua intrare, itante concordia inter episcopum, & capitulum quod prouisio sit per turnos, iuxta cap. ult. de praebendis, in 6. Et element. 1. de iure patronat. Et ratio difficultatis est, quia episcopus tunc non prouidet iure proprio, sed iure indiuiduo, & communi competenti sibi, & capitulo. Ergo illud beneficium non est de sua libera collatione.

3 Pro resolutione praemittendum est, multipliciter hinc concordiam fieri posse inter episcopum & capitulum. Primo namque diuidere possunt prouisionem per vices. Secundo, per choros, seu latera. Tertio, per menses. Quarto, per annos. Sexto, per hebdomadas. Si prouisio diuisa sit per vices, hoc est vt vna vice prouideat episcopus, alia prouideat capitulum, & beneficium vacet in mensibus alternatis, episcopo competit illius prouisio, si tempore vacationis est turnus episcopi. Gonzalez gloss. 45. §. 1. num. 13. Garcia 5. part. de benef. cap. 1. n. 709. referuntque saepe à Rota decideri posse. Ratio est quia illo casu episcopus absque interuentu capituli prouidet beneficium. Ergo est de eius libera collatione. Neque tunc dicendum est de iure communi conferre: siquidem conferit iure proprio vigore concordiae. Nam esto radicale ius conferendi commune sit episcopo, & capitulo, at facta concordia quoad exercitium, & vltim qui attenditur, diuisum est, ita vt integrè, & solidum vnicuique competat in suo turno absque vilo alterius interuentu. Notanter dixi, si tempore vacationis est turnus episcopi. Nam si est turnus capituli, cum capitulum alternatiua gaudere non possit, non poterit prouidere, nisi vacatio contingat illis 4 mensibus ordinarijs Martij, Iulij, Septembris, & Decembris. Quapropter si vacatio contingat mense Februarij, qui est alternatus, & episcopus sit in turno, ad eum pertinebit prouisio. Si autem capitulum est in turno, Papa prouidebit: quia sibi est reseruatum, eo quod beneficium tunc non sit de libera episcopi collatione. Duo ergo ad horum beneficiorum prouisionem concurrere debent, & quod prouidens sit in turno, & quod beneficium vacet in mente sibi competente.

4 Si autem diuisio facta sit per choros, seu latera, ita vt beneficia vacantia ex choro dextero pertineant ad episcopum, & vacantia ex sinistro ad capitulum, certum est episcopum gaudere alternatiua omnibus sex mensibus sibi concessis, si in illis beneficia ex choro dextero vacauerint. Capitulum autem prouidet, si ex sinistro choro vacauerint in 4 mensibus à iure concessis. Gonzalez gloss. 45. §. 1. num. 36. Garcia 5. part. de benef. cap. 1. num. 710.

5 Verum diuisione facta per menses ita vt vnus mensis competat episcopo, alius capitulo, cum haec diuisio solum fieri possit circa illos 4. menses, ordinarios Martij, Iulij, Septembris, & Decembris, quia reliqui sunt reseruati, vt alternatiua intrat, necessario in hac diuisione competere debent episcopo Martij, & Septembris, vt loco illorum illi Pontifex concedat Februarium, Aprilem, Augustum, & Octobrem. Nam si Iunius, & Decembris competent, cum hi menses non permittentur, sed fixi persisterent, episcopus gaudere non poterit alternatiua, aliàs capitulum perderet prouisionem sibi competentem in mensibus Martij & Septembris, qui sunt per alternatiuam reseruati. Gonzalez à num. 78. Garcia à num. 711.

6 In diuisione per annos facta clarum est alternatiuam intrare posse illo anno, qui est de turno episcopi, cum pro illo anno sit de libera illius collatione beneficium vacans, scilicet de

illo anno, qui est de turno capituli, cum tunc ad episcopum non pertineat prouisio. Gonzalez num. 55. Garcia num. 714.

7 At si diuisio facta sit per hebdomadas, aut dies nequaquam alternatiua intrare potest, etiam comparatione episcopi. Quia haec diuisio diuisioni alternatiuae obstat. Diuisio namque alternatiuae est per menses, sed duplex mensis Apostolicus, & ordinarius in eadem hebdomada concurrere possunt. Ergo diuisio per hebdomadas obstat alternatiuae. Gonzalez & Garcia supra. Quod si inquiras, quando turnus vnus censetur consumptus, vt alius succedat? Respondeo tunc censeri consumptum, quando effectum habuit, v. g. quando praesentatus institutus est, quando electus fuit confirmatus, quando prouisus prouisionem accepit, quia ante institutionem, confirmationem, collationem, acceptionem ius in beneficium non acquiritur. Secundo censetur turnus consumptus, si culpa ipsius prouisio effectum non habuit, vt quia culpabiliter in habilem prouidit, vel morosus fuit in prouidendo, ob cuius causam fuit facta ad superiores deuolutio: quia æquum non est, vt negligentia vnus alteri sit damnosa. cap. damnum. 86. de Reg. iuris, in 6. & latè haec omnia prosequitur Gonz. gloss. 45. §. 3. per totum.

8 Sed est dubium, an valeat pactum, vel concordia prouidendi beneficia per supradictos turnos post acceptatam alternatiuam, vel tempore quo tractatur de eius acceptione. Et ratio dubitandi est: quia licet valida sit haec concordia causa vitandi lites, vt dicitur in clem. 1. de iure patron. Et cap. fin. de praebendis, in 6. at in derogationem, & fraudem sedis Apostolicae reservationum illius non videtur valere posse. Tum quia dolus, & fraus nemini patrocinari debet. Tum quia inferior non valet iuris, superioris praedictare, aut aliquo modo diminueret, cap. cum inferior, cap. quod super his, de maior. Et obedientia, clem. 1. Romani, de electione. Quando autem concordia fit post concessam alternatiuam, vel tempore quo de illa tractatur, praesertim episcopum velle iura Pontificis, & illius reservationis diminueret; si quidem beneficium reseruatum ob regulam 8. mensium, facta concordia efficiuntur libera ab illa reservatione, ob priuilegium alternatiuae, & iustum non est, vt talis concordia valeat ad effectum gaudendi alternatiua, nisi ex certa licentia à sede Apostolica confirmata sit, docet Gonz. reg. 3. mensium gloss. 45. §. num. 72. Verius tamen est validam esse supra dictam concordiam, eo quod episcopi, aliiue praesentationibus illam facere sit permittum, Neque derogatio reservationis est vitare potest: quia est per accidens, & in consequentiam vnus iuris proprij, ac prouide non fraudulenta, nec dolosa. leg. nullus. 56. ff. de Reg. iuris. Et ibi glossa.

9 Insuper regula alternatiua explicans beneficia liberae collationis, ea dicit esse, quae absque consensu, consilio, & interuentu capituli episcopus prouideri possit. Vnde è contrario beneficia, quae prouideri episcopo non potest absque alterius consensu, consilio, aliove requisito, non sunt liberae collationis, si quidem pendet ab aliorum actione, & licet aliquando ab his non penderet quoad valorem collationis, hoc non tollit liberæ collationis impedimentum, sufficit namque vt penderet quoad debitum modum procedendi, vt latius Gonzalez gloss. 46. 47. 48. Et 49. vbi bene explicat differentiam consensu, consilij, interuentus, licentiae, mandati, & similibus, & qua ratione ad valorem actus esse possint requisita.

10 Aduerto tamen in his non tam proprietatem, quam possessionem spectandam esse, si enim quis sit in quali possessione praesentandi, conferendi, consulendi, assistendi, aliamve actionem efficiendi ad prouisionem requisitam; tamen quoad proprietatem legitimo iure careat, hoc sufficit, vt beneficium liberae collationis non dicatur. Quia in iure conferendi potius attenditur possessio, quam proprietates, ex textu expresso in c. cum sim. c. cum Ecclesia Sutrina, de causa possess. Et proprietatis, & traditè tradit Gonzalez gloss. 45. §. 3. per totum. Garcia 5. part. de benef. cap. 1. n. 478. pluribusque Rota decisionibus comprobant. Et Addunt non requiri in his plenam, & integram probationem, sed semiplenam sufficere, quia non agitur directè de pertinetia collationis, sed indirectè ad effectum alternatiuae.

S. IV.

A quo tempore incipiat gratia alternatiuae effectum habere.

- 1 Incipit à puncto quo acceptatio alternatiua à datario fuerit recognita.
- 2 Qui modò seruandus est in acceptione huius alternatiuae.
- 3 An auique notitia alternatiua possit validè, & licet illa vti? Propositur dubitandi ratio.
- 4 Valide potest alternatiua vti.
- 5 Illicite tamen vteris, nisi moraliter tibi constet recognitum esse.
- 6 Sciant verisimili notitia potest beneficium sub conditione prouideri.
- 7 Sciant vacationibus dubitandi num. 3. adductis.
- 8 Qualiter acceptionem alternatiuae probare tenentur ordinarius, vel prouisus ab illo.

- 9 An facta acceptatione alternatiua possit illius poenitere? Proponitur dubitandi ratio.
- 10 Pro decisione premitur quadam distinctio.
- 11 Anie recognitionem poenitere potes, sed teneris nonerem data- rium.
- 12 Si nunciis, vel datarius de renouatione monitus non est, fir- ma persistit acceptatio alternatiua.

SI de puncto, à quo incipit gratia alternatiua effectum ha- bere, loquamur, dicendum est, illum habere, à puncto quo acceptatio alternatiua per ipsum facta, recognita à Data- rio fuerit. Hanc acceptationem alternatiua episcopus facere de- bet per parentes litteras manu propria subscriptas, si uero sigil- lo munitas, & in sua quisque ciuitate, vel diocesi datas.

1. Primo fieri debet ab episcopo libere, quia nemo cogendus est gratiam acceptare, arguuntur leges, in uero, 69. ff. de Reg. iur. Modus acceptationis est per parentes litteras, hoc est per litteras apertas, & de se manifestas, iuxta textum in cap. patentes litteris, de priuilegiis. Et cap. primo de temporib. ordination. in 6. Et cap. 1. de officio ordinarij, in 6. Et Clement. 1. §. nos itaque, de iur. iurando. Ille igitur parentes litteras di- cantur, quæ legi aperiri que possunt absque sigilli, clausuræ- que illarum violatione. Qui qualitati non obstat, quod nota- re, phatæque sint, aliquæque charta cooperatæ, colligitur ex leg. hac consuetudina. Codic. de testamentis. Et leg. 1. Et sequent. ff. quemadmodum testamur. aperiantur. Et notauit in præfati Gonzalez gloss. 59. in fine. Garcia §. part. de benefice. cap. primo. num. 488.

Præterea hæc patentes litteræ debent esse manu Episcopi sub- scriptæ, quia subscriptione approbat acceptationem. §. 1. in sti- tutio. de emptione. Et uendit. Et leg. si in stipularis, 126. §. Ciry- segonus. ff. de uerbor. obligatione. Probabile tamen est sufficere litteras acceptationis manu propria scribere, si in ipsa scriptura dicitur manu propria scriptas esse esse subscriptas non sint, quia hæc descriptio sic expressa subscriptioni æquiualeat, præcipue in causa fauorabili, qualis est hæc de causa alternatiua; ut ex- pressè probat textus in leg. cum antiquibus, Codic. de testament. Quod licet dicendum est de notario instrumentum consen- tite, in quo necessaria est subscriptio, tam ex stylo, tum ob ui- tandam falsitatem, tertique præiudicium, sic pluribus exornans Gonzalez gloss. 60. à num. 34. Hoc intelligendum est, casu quo Episcopus scribere possit: nam si daretur casus quo omnino impeditus esset manu alterius possit subscribere. ar- gum. leg. Dinius. ff. de in integrum restit. Et tradit Rebuff. tract. de nominationib. quæ si 10. n. 1. §. 5. Et seqq.

Ultra subscriptionem, ut omnis fraudis occasio uideatur, de- bent litteræ supradictæ sigillo proprio muniti. Illud autem dicitur sigillum proprium, ex quo sigillans cognoscitur, cap. inter dilectos, de fide instrumentor. Et cap. significauit, de appellacionib. Alias, si ex sigilli impressione non est satis cognitum sigillans, nullius effectus erit, ut bene dicit Abbas in dicto cap. inter dile- ctos, in 4. Felio, n. 5. Menoch. de præsumpt. lib. 2. præf. 57. n. 3. Et de arbitrar. casu 118. num. 12. Quod uero hæc litteræ patentes sigillo episcopi magno, vel paruo sigillatæ sint parum interest, cum regula solum expostulet esse sigillo proprio munitas. Et hinc constat præsentiam testium, & subscriptionem notariæ necessarium non esse, utpote quæ à regula non expostulan- tur, tamen conuenientissima sint, ut omnis fraudis occasio uideatur, & facilius à Datario recognoscantur. Item subscribi, & sigillari debent hæc litteræ in propria ciuitate, vel diocesi, ut sic residentiæ expostulata in alternatiua ab acceptatione inci- pit.

Litteras uero sic subscriptas, & sigillatas transmittere episcopus tenetur ad Datarium Pontificis, ad cuius transmissionem necessarium non est specialis nuntius sed sufficit ordinarius, & ge- neralis, quia ipse non acceptat, sed acceptationem defert, & ideo in regula nihil de modo transmissionis præferbitur. Et eadem ratione non requiritur, ut nuntius deferens has litteras Datario, illique nomine episcopi præsentans habeat speciale mandatum, ex eo enim, quod illi fuerint transmissæ, de manda- to præsumitur, & hoc sufficit.

Datarius uero receptas litteras recognoscit; recognoscit nam- que an fuerint conditiones supradictæ in illis seruate: cum enim omnes illæ sint pro forma requisitæ, & cuiuslibet illarum defectus totum rescriptum uideatur, cap. cum dilectis, de rescriptis, exactè Datarium recognitionem facere tenetur, Modus autem faciendi hanc recognitionem est per testes à parte episcopi, seu illius qui litteras referet, Datario productos, qui deponere de- bent illam esse subscriptionem, & sigillum illius episcopi, qui litteras patentes transmittit. Aliquando hæc diligentia necessa- ria non est, si ex aliis instrumentis, & litteris, subscriptio, & sigillum episcopi satis cognitum sit. De hac recognitione solet Datarius fidem facere, & merito, ut clarius de recognitione constet, & lites uideatur. Facta recognitione nihil amplius re- quiritur, sed ab illo puncto, quo litteræ patentes sub prædicta forma receptæ, & recognitæ sunt à Datario, episcopus gaudet alternatiua, quia sic in supradicta regula cauetur. Quapropter, ut supra dixi contingere potest, ut unus, & idem mensis, & Ford. de Castro Sum. Mor. Pars II.

una, & eadem dies sit reseruata, & non reseruata secundum di- uersa tempora. Nam ante recognitionem acceptationis alterna- tiua reseruata erat, facta recognitione tollitur reseruatio, hæc omnia, quia difficultate caret, breuiter perstrinxit, latius tradita à Gonzalez à gloss. 59. Et seqq.

3. Difficultas ergo est, an absque notitia alternatiua recog- nitæ, possit alternatiua beneficio uti? Videris nec ualide, nec licite uti posse. Non ualide, quia alternatiua est beneficium, & gratia, quæ fita non est, quousque notitiam illius habes, ut tradit Bartol. in leg. fin. numero quarto. ff. de constitutionib. prin- cip. & pluribus exornat Menoch. de arbitrar. casu 185. num. 30. Et seqq. Thom. Sanchez lib. 3. disputat. 36. numero secundo. Mo- lina de Hispanor. primogeni. libro secundo, cap. 2. num. 98. & alij. Item per alternatiua conceditur episcopo potestas de be- neficiis alias reseruatis prouidendi in alternatiua (ut saepe- dictum est) non remouet reseruationem abrogando, sed potius in ea dispensando, sed potestas, & iurisdicção de benefi- ciis prouidendi effectum non habet ante notitiam, ut docet Mandosius reg. 52. quæst. 25. numero quinto, cum aliis. Ergo neque alternatiua. Deinde nec licite alternatiua uti potes, an- tequam moraliter tibi constet acceptationem illius recognitionem esse à Datario. Nam usque ad illam recognitionem lege reser- uationis adstringeris, sed contra legem certam præualere non potest alternatiua dubia. Ergo licite illa uteris, dum tibi non constat de acceptationis recognitione. Adde in vacatione benefi- ciorum non esse permissum uti uerisimili notitia vacationis, quia certa moraliter requiritur ex reg. 27. Cancell. Ergo similiter non erit tibi licitum uti facultate beneficia prouidendi ob ueri- similem notitiam recognitionis alternatiua.

4. Dicendum est primo ualide te posse alternatiua uti, ante- quam recognitionis illius habes notitiam. Gonzalez gloss. 65. num. 20. Garcia §. 1. de benefice. cap. 1. num. 764. & referunt à Rota aliquoties fuisse decisum. Ratio desumitur ex ipsis uerbis regulæ, quæ manifestè indicant alternatiua competere episcopo cum effecta à puncto recognitionis: inquit enim regula, quibus, id est litteris, à Datario receptis, Et recognitis tunc de- mum Et non antea uti incipiunt gratia supradicta. Ergo ad usum supradictæ gratiæ sola recognitio Datarij requiritur absque scientia recognitionis, alias Pontifex hanc scientiam esse nec- cessariam exprimit.

5. Dico secundo illicite alternatiua uteris, si ex coniecturis tibi moraliter non constat esse Romæ acceptatam ob rationem dictam. Quia cum sis certus de lege reseruationis, ab illa te eximere non potes, nisi de exceptione etiam certus sis, Nam in casu æqualis dubij lex reseruationis cum possidet, præua- lere debet. Garcia §. part. de benefice. cap. primo n. 777.

6. Dico tertio, si uerisimiliter præsumis Romæ esse re- ceptam, & recognitam alternatiua, aut de recognitione dubitas, poteris beneficium uacans prouidere, sub conditione, si de facto Romanæ recognita sit acceptatio. Quia ex hac prouisi- one nullum præiudicium Pontifici accrescit, & ex alia parte iure tibi per alternatiua concessio ueteris: collatio tamen ha- bebatur effectum, si uera fuerit conditio, secus si uera non fue- rit. Prouisus uero possessionem capere non potest, quousque conditionem appositam ueram esse cognouerit ob periculum intrusionis, & ita cauere debet ordinarius in litteris collationis. Garcia supra num. 778. Et 779.

7. Ex his facile erit rationes dubitandi soluere. Ad primam admitto alternatiua esse beneficium, & gratiam, nego ta- men non ualere ante notitiam illius; ualeat quidem; est illo uti licite non possis, sufficit quod tuo nomine sit Romæ accep- tatum, ut de facto sit cum nuntius tuas patentes litteras Data- rio præsentat. Thom. Sanchez lib. 3. disputat. 36. num. 6. Suarez de legib. lib. 8. cap. 25. num. 10. Et 15. Valq. 1. 2. disputat. 156. à n. 30. Secundo respondeo alternatiua non tibi concedi per re- cognitionem litterarum illarum acceptantiam, quia per legem est iam concessa iis, quorum litteræ fuerint recognitæ. Cum ergo recognitio non sit alternatiua concessio, sed conditio, ut concessio habeat effectum, posita illa conditio effectum ha- bebatur, tamen illius non habes notitiam; quia iam habes no- titiam concessionis. Et hinc soluitur secunda ratio. Concedo potestatem prouidendi de beneficiis exerceri non posse nec li- cite, nec ualide ante notitiam illius; nego tamen ante recog- nitionem acceptationis te non habere notitiam huius facultatis per alternatiua concessæ: habes equidem nam si alternatiua est solum remotio reseruationis, iam habes notitiam ordinariæ potestatis, uirtute cuius beneficium prouides. Si autem alterna- tiua aperit uiam resignationi, concedens facultatem de bene- ficiis prouidendi, cum hæc facultas de iure per legem sub condi- tione recognitionis, iam illius habes notitiam, esto notitiam conditionis non habes. Ad tertiam rationem de illicito usu, constat ex 2. & 3. conclusione. Ad quartam admitto antecede- dens non posse prouideri beneficium, nisi constet uacans esse, quia ita cauetur, & metiro in supradicta regula de uerisimili no- titia; ne detur locus captandæ mortis. At in præfati hæc ratio non militat, cum iam constet de vacatione, & solum controuer- sia sit de competenti prouisionis.

8. Secunda difficultas circa hanc acceptationem alternatiua, est

est qua ratione illam probare teneatur, tam ordinarius illa utens quam prouisus ab illo? Esse necessariam probationem certum est. Tum quia alternatiua est facultas, & priuilegium. Priuilegium autem non presumitur. Tum quia expoliatur plures solemnitates, & conditiones, quae ad factum pertinent, quae certe non presumuntur, ut late Menochius de praesumpt. lib. 6. praesumpt. 14 per totam. Probanda ergo est alternatiua primo per testimonium datum à Datario de literarum recognitione: hoc enim plenissimam fidem facit nam ad hunc effectum praestari solet. Secundo probatur per librum Datariae, quia in ipso huiusmodi acceptationes describuntur. Tertio Romae probatur per fidem cuiuslibet notarij testantis in libro Datariae acceptationem esse descriptam, quia non presumitur fallere. Quarto probatur per testes, si deponant de recognitione acceptationis. Item si deponant episcopum esse in quali possessione conferendi vigore alternatiuae. Nam cito haec testificatio, sicut & illa quae de publica voce, & fama deponeret, solum constituit semiplenam probationem, sufficit, ut prouisus ab ordinario praerogatur, quia pro illo est praesumptio. Sic Garcia 5. de benef. cap. 1. num. 499. Gonzalez gloss. 62. m. 28. & conducat quae tradit gloss. 45. §. 2. m. 49.

9 Tertia difficultas est, an facti acceptatione alternatiuae possit episcopus poenitere, & se ad commune ius reducere? Ratio dubitandi est; quia est gratia, & beneficium, ut constat ex verbis regulae, ibi *qui gratiam alternatiuae*, &c. Sed nullus tenetur gratia sibi concessa uti, sed illi credere potest. Ergo nec tenetur uti alternatiua.

10 Pro huius difficultatis decisione distinguenda sunt quo tempore, in quibus haec cessio, & renunciatio esse potest. Primum est ante recognitionem, & approbationem Datarij. Secundum post illius recognitionem.

11 Et quidem ante recognitionem Datarij certum est te poenitere posse: quia ante illius recognitionem nihil tibi est concessum, sed tu procuras, concedatur: desistere ergo potes à procuracione, & tradit expressè Gonzalez glossa 63, à num. 21.

Solum est dubium, an de hac poenitentia, & de acceptationis reuocatione teneatur Datarium, vel nuncium monere, ne litterae à te missae etiam reuocentur recognoscantur, & approbentur.

Non desunt doctores, qui sentiant te nullam huius reuocationis obligatum esse dare notitiam, sed eo ipso, quo acceptationem reuocas, manere cum effectu reuocatum. Quia iam non est voluntaria illa acceptatio, vel ut melius dicam, iam non est acceptatio, quae cognoscatur, esto fuerit ante reuocationem.

Dicendum tamen est, te obligatum esse in conscientia huius reuocationis dare notitiam, quia satis probabile est ex vi reuocationis non intimatae cessare acceptationem factam: cessante autem acceptatione, si nuncius, vel Datarium non monetur, periculum est, ut litterae nullae acceptentur, & Pontifex irridatur. & in suis prouisionibus pariatur detrimentum. Ergo ob uitanda haec damna, obligatus es nuncium, vel Datarium de reuocatione monere.

12 Verum si antequam nuncium, vel Datarium de reuocatione moneas, ipse Datarium litteras à te missas recognoscit, & approbat: censetur recognitionem, & approbationem acceptationis validam esse, non obstante reuocatione non intimata: sic optimè, & eruditè firmat Gonzal. gl. 63. m. 48. motus ratione decidendi textus in elem. 1. de renunciati. ubi statuitur cessationem beneficij tenere, quousque reuocatio illius fuerit intimata, ut illusio, & variatio in personis ecclesiasticis vitetur. Cum igitur ex non intimata reuocatione acceptationis alternatiuae sequatur illusio Datarij, & non leue Pontifici in beneficiis prouidentis praedudicium, dicendum est acceptationem alternatiuae firmam esse, quousque reuocationis illius fuerit data notitia. Cum vero virges, facta reuocatione non intimata, non est acceptatio, esto fuerit negandum est, quia acceptatio firma persistit, neque valet ab acceptante reuocari, quousque reuocationem notificet.

§. V.

Quando cesset gratia alternatiuae.

- 1 Cessat, si ad alium episcopatum translatus sit.
- 2 Cessat morte Pontificis.
- 3 Cessat renunciatione illius, si à Pontifice acceptetur.
- 4 Cessat denique si in prouisione beneficiorum ad Pontificem pertinentium te introritas.
- 5 Ad hanc amissionem requiritur sententia declaratoria criminis.
- 6 An ad hanc amissionem alternarius requiratur quod Pontifex, vel eius Datarium amissionem acceptet? Proponitur affirmatiua pars.
- 7 Negatiua est verior.
- 8 Si amissionem alternatiuam tenetur Pontifex monere.

9 Quoties ex ignorantia probabilis beneficia reseruata prouident, non amittit alternatiuam.

1 Vltimum quod circa hanc gratiam alternatiuae & explanationem regulae 8. Cancellariae explicandum proponimus, est quando gratia alternatiuae acceptata, & recepta cesset. Quia in re certum est cessare, si ad alium episcopatum translatus sit, quia solum pro illo acceptati. Garcia 5. pari. de benef. cap. 1. n. 484. Gonzalez 58. à n. 18.

2 Secundo est certum cessare alternatiuam morte Pontificis; quia alternatiua est quidam personalis contractus, & mortua obligatio inter Pontificem, & episcopum; idcirco quolibet perente extinguitur. Item morte Pontificis regulae Cancellariae cessant, ut dictum est, & specialiter de hac regula 8. constat ex illis verbis, *ad sua voluntate beneplacitum*. Ergo cessat alternatiua. Gonzalez *supra* n. 17. cum Nauarr. *concl.* 31. n. 2. de praebend.

3 Tertio cessat alternatiua renunciatione illius, si à Pontifice acceptetur; quia cum ex mutuo Episcopi, & Pontificis consensu habita est, ex eisdem causis cessare debet, *leg. nihil est iam naturale. ff. de Reg. iuris*. At Pontifex, seu Datarium non tenetur hanc renunciationem acceptare, sed illam reiecte poterit, si causa legitime huius renunciationis non proponatur. Quia potius ex voluntate Pontificis, quam ex tua alternatiuae extinctio, & dissolutio pendet: est enim per alternatiuam iam Pontifici questum, quod tu tollere, aut diminuire neque tuo repugnant. Extincta vero alternatiua, eo quod Pontifex, vel Datarium renunciationem illius à te factam admisit in libro Datariae, ubi episcopi acceptantes alternatiuam describuntur ad marginem illius partis, ubi tu eras scriptus, cessato, seu renunciatio apponitur manu Datarij subscripta. Gonzalez gl. 58. à num. 14. *Et seqq.* Garcia 5. p. de benef. cap. 1. num. 484.

4 Quarto & praecipue cessat ipso iure alternatiua, si episcopus se introriserit in prouisione beneficiorum, quae per hanc regulam, vel alias sedi Apostolicae reseruata sunt, aut alium prouisioni impedimentum quoquo modo praestiterit ne debitum effectum consequatur, sic expressè in *supradicta* regula.

5 Circa hanc cessationem, quae est in penam delicti commissi, est grauis inter doctores controuersia, an episcopos culpabiliter se introrissentes in prouisione beneficiorum retractorum, ita alternatiuam amittat ante sententiam declaratoriam criminis, ut non possit virtute illius beneficia in mensibus alternatis vacantia prouidere: Et omnis variis opinionibus, & quibus late epimus. *Tract. de legib. disp. de lege penali. Crimitante. Et tract. de iude. disp. de peni. s. temporalibus hereticorum*, dicendum est ex doctrina ibidem fundata prouidere episcopum posse beneficia, quia nullus tenetur esse executor grauis poenae sibi impositae; si autem ob delictum commissum obligaretur ab usu alternatiuae abstinere, obligaretur sane poenam meritam in se exequi, quod est durissimum. Item in poena benignior interpretatio, quoad fieri potest, facienda est. *Leg. interpretatio 42. Et ff. de penis. c. in penis de regulis iuris 6.* Ergo priuatio alternatiuae imposita ipso iure delicto, expleri debet de delicto per sententiam declarato, & tradit Rota in via praetoriorum. Vicen. 14. Decemb. 1592. coram D. Bartheo relata à Garcia 5. pari. de benef. cap. 1. num. 741. Neque obstat, quod ibidem regula subiungit collationes virtute alternatiuae factas nullius esse momenti, & momenti: quia eodem modo explicandam est, nullius inquam esse momenti, post delicti declarationem, secus ante illam.

6 Facta declaratione adhuc est dubium, an ad amissionem alternatiuae requiratur, quod Pontifex, vel eius Datarium amissionem approbet, & acceptet. Et ratio dubij est; quia ea non in fauorem alicuius ipso iure annullantur, & irritantur, effectum non habent, quousque ipse annuat irritationi, ut videtur est in contractu pupilli absque debita solemnitate, in emptione rerum Ecclesiae absque debita solemnitate, in emptione committente caducitatem, & aliis pluribus exemplis congestis à Gonzalez gloss. 56. à num. 48. Sed hac alternatiuae priuatio inducta est tum in odium Episcopi, contrauentum reuocationi, tum in fauorem sedis Apostolicae. Ergo abique huius consensu effectum habere non debet. Deinde si ex sola contrauentione per iudicem declarata amitteres alternatiuam, facile tibi esset ab ea recedere, & ad mensis ordinarios redire prouidendo de reformatis, & sic Pontificem illuderes, & in illi questum derogares, & ex tua malicia commodum reciperes. Praeterea, si absque Pontificis, vel Datarij scientia, & approbatione amitteres alternatiuam, & ea amissa ad mensis ordinarios redires, Pontifex defraudaretur in prouisione sibi debita; quia non prouideret in mensibus alternatis, eo quod ignoraret sibi competere, & deinde prouideret in mensibus ordinariis Martij, & Septembris, putans sibi pertinere. Ne igitur haec inconuenientia sequatur, dicendum videtur, amissionem alternatiuae non esse effectum habituram, quousque Pontifex, vel Datarium amissionem approbet. Et ex hac doctrina iustum prouisum ab ordinario in mensibus Martij, vel Septembris, allegare non posse pro iustificacione sua gratia ordinarij amissionem alternatiuae, ob contrauentionem reuocationis, neque ipsam ordinarij.

DE
CAS
PAL
LII